

Мирјана Петровић-Савић

Институт за српски језик САНУ

Кнез Михаилова 36

11 000 Београд

Наставно-научном већу

Филозофског факултета у Нишу

РЕЦЕНЗИЈА

Одлуком Наставно-научног већа Филозофског факултета у Нишу (број 95/1-8-4-01), на електронској седници одржаној 2. априла 2025. године, на предлог Већа Департмана за србистику, именована сам за једног од рецензената рукописа уџбеника *Основе истраживања у српској ономастици* аутора проф. др Татјане Трајковић и проф. др Јордане Марковић.

Рукопис који ми је дат на рецензирање структуриран је у десет овако насловљених поглавља: I. Ономастика, II. Антропонимија, III. Топонимија, IV. Остала имена, V. Историјска ономастика, VI. Књижевна ономастика, VII. Речник ономастичких термина, VIII. Прилози, IX. Материјал за вежбање и X. Библиографија важнијих радова из ономастике.

Овај рукопис је, и према речима његових аутора, замишљен као уџбеник за студенте. Настао је као резултат вишегодишњег искуства у држању предавања на предмету *Српска ономастика* на Филозофском факултету у Нишу. Сам рукопис је, врло је упадљиво, растерећен научне апаратуре. Претпостављам да је разлог томе управо то што су аутори, пре свега, као циљну групу за његову употребу видели студенте те је и осмишљен као уџбеник.

Ово је вредан и користан рукопис, први ове врсте код нас. Аутори су настојали да систематично и прегледно прикажу неке основе у ономастичким истраживањима. Када се само погледа садржај, односно наслови поглавља и потпоглавља у свакоме од њих, јасно је да им је циљ био да на један веома исцрпан и обухватан начин представе ономастику као лингвистичку дисциплину, али на такав начин да то студентима буде, најпре, информативно и корисно, али истовремено и примамљиво и занимљиво.

У рукопису јесте изостављена научна апаратура што му, ипак, не умањује вредност. То са сигурношћу тврдим, имајући у виду податак да је у X поглављу на скоро 80 страна дата *Библиографија важнијих радова из ономастике*. У вези са овим насловом,

можда би аутори могли размислити о томе да се наслови као, на пример *Изабрана библиографија (из ономастике)*. Самим тим што је списак библиографских јединица дат на скоро осамдесет страница куцаног текста, јасно је колико ће ово свакоме ко се буде бавио ономастичким истраживањима бити од користи. Библиографија радова у овом поглављу и квалитетом и квантитетом премашује уобичајени списак литературе који би се препоручио студенту, или било ком другом, када отпочиње своја истраживања у овој области. Аутори су, најпре, дали списак од неколико релевантних ономастичких часописа, зборника радова посвећених овој области као и сајтове који могу бити од изузетне важности. Осим тога, богати списак литературе подељен је и према тематици, па тако имамо: Општу ономастичку литературу, Антропонимију, Топонимију, Ходонимију, Хрематонимију и ергонимију, Етимолошке речнике, Дијалекатску лексикографију и Опште речнике и приручнике. Скренула бих пажњу ауторима да би у овом делу рукописа требало, на појединим местима поправити пропусте техничке природе (на пример, на једном месту презиме Жугић требало би правилно уазбучити, код часописа *Ономатолошки пролози* исправити да је издавач само САНУ, а не Институт за српски језик и САНУ и још неколико ситнијих, техничких, пропуста).

Прилози који се налазе у овом рукопису врло су корисни. Инкорпорирани су на прави начин и на право место. Након теоријског дела, сасвим је логично да се прикаже и како та теорија изгледа у пракси.

До сада нисмо имали уџбенике намењене студентима у којима се на овакав начин, почев од теоријског објашњења ономастике као лингвистичке дисциплине, преко упутстава за рад на терену стиже до примера како се та теорија примењује у пракси. Притом, наглашавамо да је све то пропраћено богатим списком литературе неопходне за истраживања овога типа. Због тога сматрамо да ће овај уџбеник дати и одређени допринос у ономастичким истраживањим

Због свега реченог рукопис Татјане Трајковић и Јордане Марковић *Основе истраживања у српској ономастици* препоручујемо за штампу као користан и вредан уџбеник за студенте.

Београд, 30. мај 2025.

др Мирјана Петровић-Савић

виши научни сарадник

Института за српски језик САНУ